

Testimonis: Domènec Reixach, Marc Parrot, Juan Mayorga, Bibiana Puigdefàbregas, Jordi Puig «Kai», Pepo Blasco i Màrius Serra

Domènec Reixach

Director del Théâtre de l'Archipel de Perpinyà

Encara no coneixia el Ramon Simó quan me'n va parlar el Jordi Coca. En aquell moment teníem xerrades regulars al Centre Dramàtic de la Generalitat i a l'Institut del Teatre i em va parlar molt bé del Ramon, del Toni Casares, del Sergi Belbel... Tota una nova generació de joves que en aquell moment ja estava destacant. I tot just m'acabaven de proclamar nou director del Centre Dramàtic quan van venir al meu despatx el Ramon i el Sergi amb una obra sota el braç que es deia *Elsa Schneider*. Me la van presentar, me la vaig llegir i vaig tenir una molt bona impressió d'aquell text i, sobretot, d'aquells dos joves, a qui veia amb tanta energia, amb tantes ganes... Vaig decidir fer l'obra. Era un text guanyador del premi Ignasi Iglésias i el Centre Dramàtic va emprendre de nou la tradició de muntar els guanyadors d'aquest guardó. Va ser la primera producció pròpia amb el Ramon i el Sergi, i d'aquí va néixer una amistat que ha perdurat en el temps. La nit de l'estrena del muntatge vaig tenir la sensació que alguna cosa nova havia passat en el Teatre Romea. Hi havia una sensació de relleu generacional.

També guardo molt bon record del seu muntatge al Romea de *Quatre dones i el sol*, del Jordi Pere Cerdà, amb un gran repartiment femení que va fer plorar de felicitat aquest gran poeta i home de teatre de la Catalunya Nord. El mèrit d'aquella emoció només se li pot adjudicar al Ramon.

Sempre he valorat del Ramon Simó la seva capacitat de treball, la seva amistat (és un amic dels seus amics) i que sempre ens hem fet molta confiança, tant si hem fet projectes junts com si no. Les circumstàncies ens han portat a col·laborar plegats i ell em va ajudar moltíssim en el Teatre Nacional. Va descobrir-me obres com *Escenes d'una execució*, un treball en què va posar molta fe i que ell mateix va convertir en un triomf. Fins i tot va convèncer l'autor del text, Howard Barker, que generalment és reticent als muntatges que procedeixen de teatres nacionals. En aquest cas, però, li va agradar molt la posada en escena del Ramon. *Escenes d'una execució* va suposar un gran reconeixement, tant de la professió com del públic, i va obtenir un excel·lent resultat, tot i que no és ni el seu millor treball ni el pitjor. Simplement va assolir un altíssim nivell de qualitat que més tard va repetir amb propostes fins i tot més difícils.

El Ramon té un gran avantatge, del qual, de vegades, jo faig broma. És com en Leonardo da Vinci, és l'home dels mil oficis: sap dibuixar, té uns grans coneixements tècnics, fa bones escenografies, és un director savi, amb una brillant capacitat pedagògica, escriu molt bé i, fins i tot, quan es tanca en una cuina demostra que és un excel·lent cuiner. Li agrada fer de tot i realment té capacitat per fer-ho: sense deixar de tenir perspectiva de tot el muntatge, controlant elements tan diferents com la música i l'espai, i amb l'habilitat per tractar els intèrprets i convertir tot el repartiment en una autèntica pinya que sempre m'ha impressionat tant. No tots els directors posseeixen, precisament, aquest sentit global de l'espectacle. És capaç de liderar un equip i gestionar qualsevol projecte ambiciós, com ja va demostrar amb la Fira de Tàrraga, i mereixeria la confiança d'assumir grans responsabilitats, tot i que estic convençut que ell serà molt feliç fent el que faci.

Té un gran respecte i coneixement dels clàssics, però viu molt l'actualitat, gaudeix de les noves tendències, del teatre que s'escriu actualment en anglès, francès o italià... Per això sap actualitzar les obres clàssiques sense traïr les seves arrels. Moltes vegades hem comentat amb ell que la modernitat comença en la tradició i, precisament, l'estimació que el Ramon sent per la

tradicció li ha permès convertir-se en moltes ocasions en el millor pont cap al públic contemporani.

Des de l' any 1989, quan vaig programar *Elsa Schneider*, hem acumulat moltes anècdotes i vivències, però recordo amb emoció quan li vaig encarregar que dirigís una obra de teatre de l'Eduardo Mendoza, *Restauració*, a Moscou, al Teatre Mossoliet. Els dos mesos que va estar assajant allà van ser un acte d'amor al teatre. Enmig d'una gran crisi econòmica a Rússia, va tirar el muntatge endavant gràcies a la il·lusió que tenia de col·laborar amb actors russos, dels quals es va fer molt amic. Encara recordo la nit de l'estrena, estava ell tan satisfet de la feina feta com jo que se n'hagués sortit.

Marc Parrot

Músic

Em van encarregar un espectacle per commemorar els 50 anys de la nova cançó i em van proposar el Ramon Simó com a director del muntatge. Tot i que no el coneixia (perdoneu la meua ignorància), de seguida vaig veure que m'havien aconsellat bé. Era l'home adequat. Polifacètic dins del món del teatre i a més a més cantant i melòman. Quan ens vam conèixer vaig comprovar que, a més, ens enteníem bé, i des del primer moment ens vam posar a treballar plegats i vaig poder gaudir de les seves observacions i els seus consells a l'hora d'anar elaborant i enregistrant el repertori. Em va ajudar a superar alguns moments d'inseguretat a l'hora d'interpretar algunes de les cançons que em feien més por (les que conec des de petit i encara em segueixen emocionant). Però va ser sobretot quan va començar la construcció de l'espectacle que em vaig poder relaxar i viure tota aquesta etapa com un nen a qui li van fent regals que no espera. Cada nova idea que aportava a l'espectacle era inspiradora i enriquidora i mai no estava fora de lloc ni resultava accessòria. Gràcies a una feina de documentació i reflexió sobre la qual vam anar treballant, va generar l'ànima d'un espectacle que, amb elements molt senzills, et passeja pel record, les emocions i la història només amb cançons, poesia i... una mica de màgia. Crec que l'art del Ramon consisteix a resoldre les situacions amb intel·ligència i sensibilitat, i en un coneixement de l'ofici que només tenen aquells que l'estimen tant com per dedicar-hi la vida.

Juan Mayorga

Autor teatral

Cuando, hace algunos años, recibí llamada de Ramon Simó proponiéndome que versionase para él la *Fuente Ovejuna* de Lope, acepté de inmediato y con gran contento. Yo no conocía a Ramon personalmente, pero había gozado de su trabajo: había tenido la fortuna de ver su formidable puesta en escena de *Calígula*, que me hizo comprender de otro modo la obra de Camus y ver a su protagonista bajo una nueva luz.

En cada uno de nuestros encuentros en torno a la pieza de Lope puede comprobar lo que aquel *Calígula* ya dejaba intuir: que Ramon Simó es, para empezar, un penetrante lector, cuyas decisiones escénicas buscan, a partir de una atenta escucha del texto, enriquecer la inteligencia y el corazón del espectador. Lo último que le importa es hacer visible su huella, su firma. Y eso, en un paisaje dominado por directores narcisistas y vociferantes, resulta una preciosa rareza.

Ya en el primer ensayo de aquella *Fuente Ovejuna*, me resultó evidente otro rasgo esencial del director Ramon Simó: quiere a sus actores y es querido por ellos. Para cada uno de ellos busca

que la funció sea un triunfo personal. De ahí que tantos cómicos le sean fieles y le defiendan en escena como lo hacen.

En *Fuente Ovejuna* —como antes, desde mi butaca, en *Calígula*—, entre muchas virtudes, admiré el talento de Ramon para crear espacios muy complejos al tiempo que muy sencillos. Esa capacidad fue también decisiva en el magnífico montaje que Magda Puyo hizo de mi obra *Animales nocturnos*, para el que Ramon trabajó como escenógrafo. Ramon consiguió que la pequeña Sala Beckett se transformase, cada noche, en una ciudad, en cualquier ciudad. Con frecuencia menciono esa escenografía como ejemplar en un triple sentido: por ser útil para el actor, por desafiar al espectador y por, en vez de ilustrar la obra, multiplicar sus sentidos.

Espero volver a trabajar muchas veces con Ramon Simó. Pero no necesitamos el teatro para reunirnos. Antes que un artista que admiro, es alguien con quien da gusto compartir un paseo, un rato de conversación, unas risas. También en todo eso es un maestro Ramon Simó.

Bibiana Puigdefàbregas

Escenògrafa

Per a mi, treballar amb el Ramon ha estat sempre un gran plaer. He de reconèixer que al principi em feia por, ja que el seu perfil de director i escenògraf em feia pensar «ai, ai, ai, com pot anar això!». La por va marxar de seguida. Quan en Ramon pren el rol de director i treballa amb un escenògraf que no és ell, és respectuós, obert, i genera diàleg creatiu i fructífer. Un plaer!

Jordi Puig «Kai»

actor

Fent un anagrama trampós, el nom de Ramon Simó es converteix fàcilment, utilitzant signes de puntuació i usant el llenguatge popular, en: *Marrón???* Som-hi!!!

L'expressió *marrón* és de les que més hem utilitzat en els més de deu projectes en els quals hem treballat plegats. Aquests *marrons* es podien referir a multitud de variables: durada de l'espectacle, pressupost, volum del repartiment, qualitat i dificultat de comprensió del text, i molts altres més, sense oblidar la «desaparició» d'una escenografia... i molt sovint coincidien més d'un i més de cinc *marrons* en un sol projecte!

Però si alguna cosa té en Ramon és que sap dissoldre els *marrons*, i el que és més important, fa que tu te'ls empassis sense dificultat.

D'en Ramon podem destacar moltes coses, i segur que al llarg d'aquestes pàgines en trobarem un bon resum, però per a nosaltres el que més destaca és la seva capacitat de tenir fe i de fer que tu en tinguis, com segurament diria ell recordant els seus anys de seminari.

Com a director se li agraeix la comoditat a l'hora de treballar, el mètode que segueix en la construcció d'un espectacle, la capacitat d'explicar-se i d'explicar-te, i a vegades li retreiem que no perdoni ni cinc minuts del temps que tenim per assajar.

Pel que fa a nosaltres, sempre estem atents a poder dir al més aviat possible i moltes vegades: *Marrón?* Som-hi!!!

Pepo Blasco

actor

Mai he vist un director que vagi més per terra. No en un sentit figurat, no. Literalment. Durant els assajos, la taula de direcció, la fa servir ben poc. Només els tres primers dies. A partir d'aleshores, la seva cadira és sempre davant de la taula. No porta cap text a la mà.

Comença l'assaig. Comença una de les danses més meravelloses.

De moment seu a la cadira. S'inclina cap a un costat. Ara cap a l'altre. Es tira endavant i repenja els colzes damunt els genolls. Torna a repenjar-se a la cadira. De mica en mica torna a tirar-se endavant. Enrere. S'aixeca. S'ajup. Dempeus. Ara a la gatzoneta. Per fi arriba al terra, de genolls.

Sempre molt a poc a poc, repenja la mà esquerra a terra i deixa caure el cul cap el mateix costat. Temps. Aixeca el braç dret cap endavant amb la palma de la mà mirant amunt, com si demanés pietat o almoïna. Res més lluny de la seva intenció. S'hi queda una estona. I finalment l'estira cap a la dreta, tot girant la mà, en un recorregut lent i ple d'energia.

Es queda immòbil.

El braç suspès en l'aire. Gairebé sense respiració.

Ja està. Com l'Adam a *La creació* de Miquel Àngel.

Màrius Serra

Escriptor i enigmista

Ramon Simó és un director de mena perquè abans de parlar escolta allò que sona i allò que no sona, I després, més que no pas parlar, enraona, i més que no pas dirigir, mena. Les 9 lletres del seu nom i cognom, degudament reordenades, fan un anagrama que podria designar els seus treballs: RAOMÒNIMS!